

Поглед върху проблемите на дистанционното обучение по фотография на учениците извън училищното образователно учреждение

*Ел.Георгиева, учител на Школа по фотография „Позитив“
при Общински детски комплекс, гр.Варна*

Анотация:

Дистанционно обучение в съвременните условия. Използване на синхронно и асинхронно преподаване. Положителни и отрицателни моменти на учебния процес в електронната среда на разстояние в сравнение с традиционното. Дистанционно обучение в Школа по фотография „Позитив“ при Общински детски комплекс, гр.Варна.

Онлайн обучението днес е особено актуално. Изследване на възможностите на дистанционното обучение, анализ на положителните и отрицателните моменти в образователната система във връзка със специфични условия на пандемията в последно време интересува множество хора, които са принудени да се обучават на разстояние. Такъв вариант се използва в подготовката на учениците, студенти, мениджъри, и др. Не подмина дистанционното обучение и Общински детски комплекс, гр. Варна.

Появяват се нови образователни платформи, самата система постоянно се усъвършенства, което улеснява процеса на обучението в съвременния свят. Обаче, такъв тип образование, впрочем както и всяка друга форма, далеч не е винаги идеален. Ако онлайн обучение напълно подхожда за едни, то в други ситуации е достатъчно проблематично. Разбира се, диапазона на използвани формати е достатъчно обширен – текстови файлове, видео, аудио, графични изображения, интерактивно съдържание, тестове, и т.н. Често това обучение предполага „живо“ общуване през екрана, например, чрез взаимодействие с преподавател в индивидуално видео общуване, както и в онлайн форуми или групи, в които са включени преподаватели и други участници. Обичайно дистанционното обучение се подразделя на две категории:

- Синхронно обучение, при което се осъществява взаимодействие и обмен на информацията между преподавател и учениците в реално време. Участниците могат да задават конкретни въпроси на педагога и веднага да получават отговори, тоест съществува едновременно обратна връзка.

- Асинхронно обучение в реално време не се провежда. Най-често преподавателите предварително подготвят учебен материал (видео, аудио, текст, тестове и др.), след това учениците в предоставения им достъп могат да използват тези материали по всяко време. Тоест при учениците има избор и те сами решават кога да пристъпят към обучението.

	Синхронно обучение (по едно и също време)	Асинхронно (по различно време)
	Традиционно обучение (в стая, аудитория)	Асинхронно дистанционно обучение (в центрове на извънучилищно обучение)
На едно и също място	Традиционни занятия с използване на компютърни технологии (на екрана).	В случая на пропуск на занятията има възможност частично да се предостави урока (по електронна поща се изпраща файл).
	Дистанционно обучение в реално време	Разпределено или отложено обучение
На различни места	Занятия онлайн в интернет, например, в програма Google Meet (видео-обучение).	Обучение в самостоятелно избран темп и време, независимо от местоположението (видеозаписи, Word файлове и др.).

Таблица 1.1. Категории на дистанционно обучение относително време и място

Плюсове

1. Едно от големите предимства на онлайн обучение е неговата гъвкавост. Вместо да се провеждат занятията в определено фиксирано място и време, с помощта на високите технологии може да се промени и едното, и другото. Това дава възможност на обучаващите се да почнат да се занимават където и когато пожелаят. Не се губи време

на пътуване, няма нужда да се използва транспорт. Възможността за комуникация между хора, живеещи относително далече един от друг е голямо благо.

Обучение на разстояние позволява да не се пропускат занятия, ако ученика е болен. Участието във виртуални занятия не може да навреди на здравето (ако не вземаме под внимание дългото намиране пред екрана, което уврежда зрението). Ако на ученика му по-удобно да се занимава вкъщи, то няма причини за дискомфорт.

2. Учебното съдържание на предмета и неговото преподаване може да бъде адаптирано в зависимост от силните и слаби страни на ученика. Ако има възможност за провеждане на индивидуални занятия, то изхождайки от нивото на знания на ученика, което може да се определи с помощта на предварителните тестове, неговото индивидуално възприемане на материала и предпочитания от него вариант на обучението, предварително може да се определи в какъв вид да се предостави учебен материал.

Минуси

1. Проблеми с дисциплината

Едно онлайн преподаване, особено асинхронно, дава на обучаеми по-голяма гъвкавост в използване на материала и ако той няма да може да приложи самодисциплина, рационално да организира процес на обучението, то той няма да може да овладее материала качествено и в срок. На ученика му е необходимо да обладава определени умения в организацията на своето учебно време и да може да поддържа свята лична мотивация на високо ниво. В противен случай онлайн обучението не може да бъде успешно. Без рутинен фиксиран график на учениците им е трудно да изпълняват поставените пред тях задачи. По-малките ученици, например, по принцип трудно се концентрират, особено ако над тях няма контрол. Разбира се, има и гимназисти, не предразположени към самообразование. Извод – такъв вид на обучение не подхожда на мързеливи, все пак човек трябва да обладава самодисциплина.



Изображение от отворени източници

2. Технологически бариери

При тези, които не обладават необходими технически умения, онлайн обучението предизвиква трудности и в този случай в рамките на дистанционна подготовка появяват се проблеми. Ученика може да изпитва някаква вътрешна съпротива на учебния процес.

3. Отсъствие на контакт

При дистанционно обучение в по-голяма или по-малка степен прекия контакт с преподавател не е достатъчен, например, не винаги възможна дискусия, персонални отговори на въпроси и т.н. Ако за обучението няма да се използва платформа в реално време, то обратната връзка е затруднена, задържа се обмяната на информация.

4. Отсъствие на социално и културно взаимодействие

По време на дистанционното обучение връзката между учениците е минимална. Без взаимодействие с външен свят съществува вероятност те да се чувстват в изолация. Родители и ученици изразяват мнението, че отсъствие на контакти със съучениците си и приятели може на тях да повлияе отрицателно. Специалисти смятат, че дистанционното обучение не може да замени реалното, по-скоро може да го допълни и да предостави нови възможности в съвременното обучение.

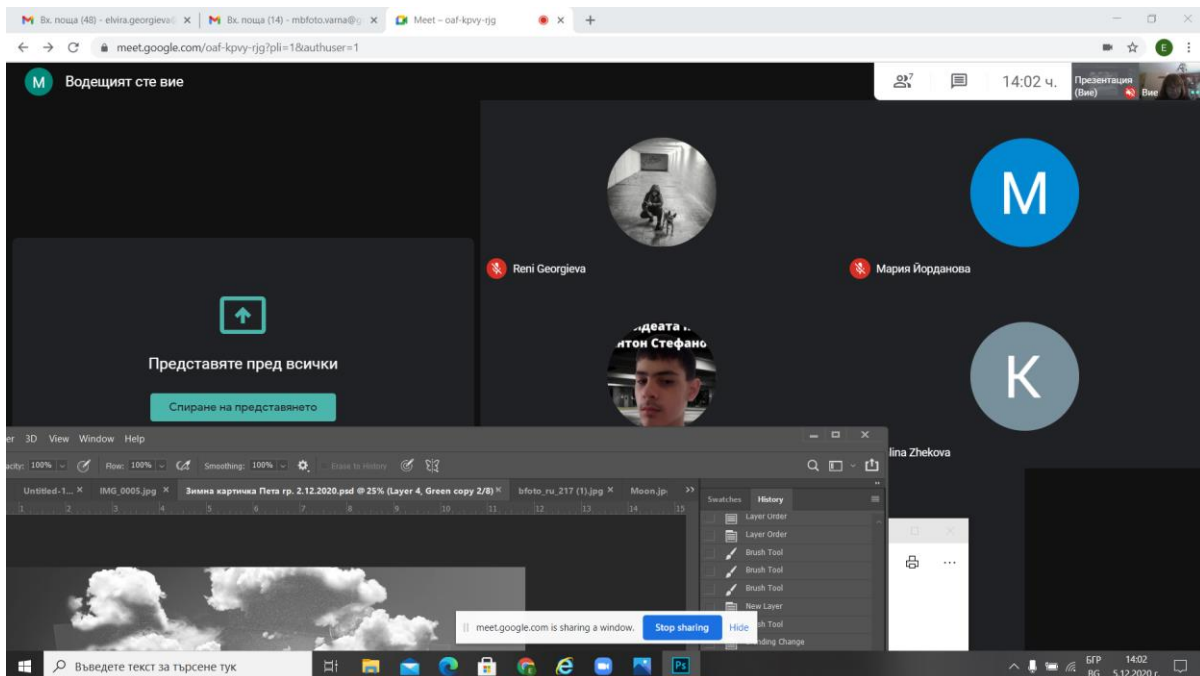
Всички се намираме в необичайно за нас, кризисно, извънредно положение, което никой от нас не е очаквал. Задача на адаптирането към дистанционно общуване не винаги

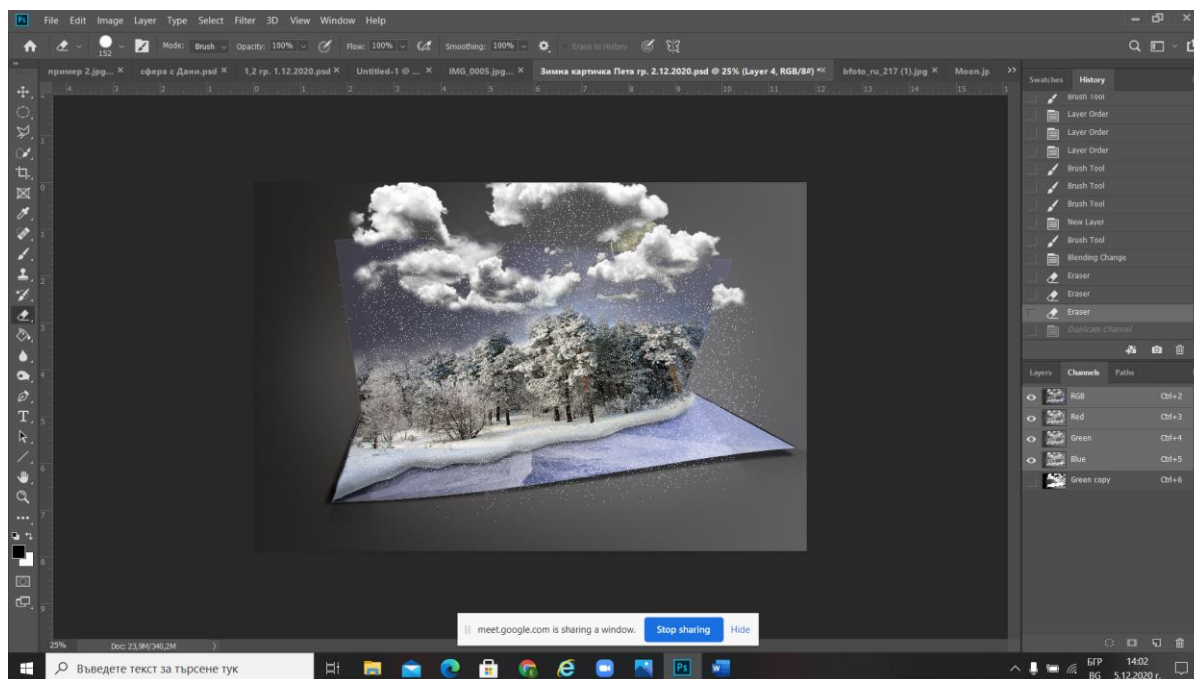
протича гладко, трябва да се пробват няколко варианта на обучение, в частности синхронен и асинхронен вариант, също и различни платформи, конкретно за своя профил да се подбере най-оптимален вариант. В училищата се използват Google Classroom, Google meet, Google docs и Google forms, Hangouts, Facebook, Viber, WhatsApp, Messenger, Ucha.se, Superurok.com, популярен става Microsoft Teams и други. В Общински детски комплекс всеки от преподавателския състав е избрал свой вариант, който е най-подходящ конкретно за неговата школа, която той ръководи. По отношение на Школата по фотография „Позитив“, в първите месеци на дистанционното обучение в часовете по график, аз използвах синхронния вариант на обучението в Google Meet, а после качвах напечатан урок в Google Classroom. Това беше достатъчно обременително, отнемаше много време, защото текста трябваше да бъде илюстриран с голямо количество снимки на екрана, тоест за да запиша него в Word, се налагало повторно да изпълнявам упражнението, конкретно в програма Photoshop, в която ние се занимаваме с обработка на фотоснимки. Чрез определено време стана ясно, че за обучение в нашата школа най-добър вариант е синхронния, когато в режим на реално време на учениците може да се покаже всичко, каквото става по време на обработка на снимки, стъпка по стъпка, ориентирайки се на децата, на скоростта на възприемането на материала. Разбира се, много е важно, че те по време на обяснението задават въпроси, понякога казват да повтори. Полза от общуването, макар и през екрана, още никой не е отменял.

Обаче, проблеми в преподаването на фотография остават, и то много съществени. Трудно се осъществяват, например, практически занятия, които са достъпни в учебния клас, където се намира и фото-студиото ни. Дистанционното обучение – не е най-добър вариант за всичко, което е свързано с работата с ръце, изобщо с усвояването на приложните изкуства и фотография в частност. От моя опит мога да кажа, че се оказва достатъчно трудно да мотивирам някаква част от учениците към самостоятелна практика – „аз нямам време, няма къде, след няколко дена“ – това са често звучащи отговори. А практиката им е абсолютно необходима, за постижение на основи на фотография учениците задължително се нуждаят от упражнения. Без практика те няма да могат да сформират умение да фотографират, няма да могат да приложат теоретически познания. Трудно е да се научиш да видиш композицията в кадъра, да почувстваш осветлението без да имаш възможност да използваш фотоапарат. А как ще стане с ръчните настройки? Изучаване на експозиция изключително в теория – nonsens, но повечето ученици имат само телефони, такива ученици в Общински детски комплекс използваха учебен

фотоапарат. Изключително са важни и нашите походи за вдъхновение в есенната гора или на морския бряг, от което сега, по силата на обстоятелствата, сме лишени. Много важен беше момента на груповото обсъждане кой какво е видял през обектива при равни условия. В момента нашата практика повече се свежда към фотографиране вкъщи при естествено осветление от прозореца, основно натюрморти, понякога някой от роднините се съгласява да „поработи“ като модел. Искам да се надявам, че хлапетата ще се научат да работят самостоятелно. Ясно е, че в тесните граници на своята къща трябва да се прояви креативност и находчивост, за да се намери интересен сюжет.

Естествено, погрешно да се мисли, че обучението може да се свежда към предаването на информация от учителя до ученика. Необходимо е да се запази общуване не само между преподавател и ученици, но и между самите ученици, тоест да се запази някое съобщество по интереси, на съмишленици, запалените по фотография. Съвременните технологии, такива като чат-сесии, телеконференции в ZOOM, Google Meet и т.н. дават възможност на това взаимодействие, от което задължително необходимо е да се възползва. Очевидно е, че живия контакт между учениците винаги ще бъде важен момент в обучението, но днескашните обстоятелства ни учат, че и в дигиталното пространство също е възможно да се осъществи общуване, дори и не напълно.





Уроци в Photoshop в Школа по фотография „Позитив“

Кое надвишава повече – положителните или отрицателните моменти в дистанционното обучение, зависи от множество фактори. Един от основните – умението и желанието на ученика да работи самостоятелно. Естествено, че на по-малките ученици им трябва помощта на родителите им, те не са в състояние да се концентрират самостоятелно. Но за по-големите това е напълно преодолимо. В това число и с наша помощ. Главното е – на никой да не се появи чувство на отчуждение от образователния процес. В края на краищата е важен резултата, а за него ние ще можем да разберем само след известно време. Формата на изучаването на материала, настойчивостта, по-скоро, умение да убеждаваме учениците играе важна роля в необходимостта да се прави самостоятелна работа, когато няма контролиращ процес от страна на преподавателя. В някакъв смисъл всички сме участници на протичащия пред нашите очи експеримент на съществуване в новите условия. Важно е да можем да се адаптираме, в това число и към работа, в частност, в сферата на образованието – нашата задача е да намерим оптимален вариант на преподаване на своя предмет на ученици с максимална полза за тях и да им помогнем те да преминат през сложната ситуация с най-малки загуби. Креативността на педагога, неговото умение да се приспособи към неочакваните обстоятелства излиза едва ли не на първо място. Не се съмнявам, че педагозите със своята задача ще се справят много добре.

Литература:

1. Основа на таблицата https://www-it.fmi.uni-sofia.bg/courses/elearning/OsnovniVuprosi/distancionno_obuchenie.html